

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan 1. osavuosikatsaus (1.1.-30.4.2022)

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottojen ennakoitaan kasvavan 2,5 milj. euroa tukien ja avustusten osalta, kun valtio myönsi koulutuksellisen tasa-arvon edistämisen erityisavustusta 12.4.2022 6,28 milj. euroa. Vantaa käyttää avustuksen lukuvuonna 2022 – 2023.

Toimintakulujen arvioidaan ylittyvän 3,2 milj. euroa johtuen pääasiassa valtion myöntämästä koulutuksellisen tasa-arvon avustuksesta sekä koronan vuoksi tehdyistä lisäsiivouksista. Lisäksi kaksi hanketta käynnistyneet alkuvuoden aikana, joista toimintatuottoja ja -kuluja noin 160 000 euroa. Ateriapalvelutuottajien hinnankorotukset aiheuttavat myös painetta talousarvion ylitykseen.

Ukrainasta saapuvien oppilaiden valmistavan opetuksen uusien ryhmien (13 kpl) kustannukset eivät ole talousarviossa, eli tältä osin elokuun 2022 lopulla Vantaalla olevien ukrainalaisten määrän perusteella voidaan arvioida tästä johtuva lisärahoitustarve.

Perusopetuksessa joudutaan 1.8.2022 alkaen perustamaan viisi uutta vammaisopetuksen ryhmää mm maahanmuuton ja Suomen sisäisen muuttoliikenteen vuoksi. Vammaisopetuksen ryhmissä työskentelee sekä opettaja että 3-5 koulunkäynninavustajaa ja/tai oppilashoitajaa riippuen ryhmän tuen muodosta.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön haasteellisen saatavuuden ja lisääntyneiden avustajatarpeiden vuoksi on palvelujen tarvitsemaa vajetta aikaisempien vuosien tapaan paikattu ostopalveluilla. Talousarvion toteumassa tämä näkyy henkilöstökulujen alituksena sekä palvelujen ostojen ylityksenä vastaavana summana. Palveluntuottajien hinnankorotuksilla ja syksyllä voimaantulevalla lapsen tuen lakimuutoksella on merkittävä vaikutus talousarvion lopulliseen toteumaan.

Lukioiden laatu- ja saavutettavuushanke on saanut hankerahaa 223 000 euroa (omarahoitusosuus 10 %). Koronatoipumissuunnitelman mukaista rahaa on käytetty opetuksen määrän lisäämiseen. Lukioihin on palkattu koronarahalla kaksi määräaikaista erityisopettajaa.

Lukioissa on aloittanut yksi Ukrainasta Suomeen tullut nuori ja palvelualueelle on hieman alle kymmenen kyselyä opiskelupaikoista. Osa opiskelupaikkaa kysyneistä ovat aloittaneet opintonsa perusopetuksen valmistavan opetuksen ryhmissä.

Varian kustannukset näyttävät alkuvuoden toteuman ja ennusteen perusteella hieman alittuvan. Ennusteen mukaan alittuminen kohdistuu enimmäkseen palvelujen ostoihin sekä aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin. Tuottojen osalta ennakoitun ulkopuolisen hanke- ja projektirahoituksen arvioidaan alittuvan, koska useita hankkeita on päättynyt eikä uusia hankerahoitushakuja ole ollut tarjolla ennakoitun mukaisesti. Varia on hakenut OKM:n vuoden 2022 ensimmäisessä lisäsuoritehaussa 2,127 milj. euroa opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen. Päätös saadaan huhtikuun lopulla.

Opiskeluhuollon osalta talousarvion toteutumisessa alitusta on henkilöstökuluissa johtuen psykologien rekrytointivaikeuksista. Muualla kuin Vantaalla opintojaan suorittavista oppilaista on tullut aiempia vuosia enemmän maksuja liittyen psykologi- ja kuraattoripalvelujen käyttöön. Kokonaisuudessaan talousarvio toteutuu suunnitellusti.

Irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Uuden kaupunkistrategian toimeenpanosuunnitelmaa on jalkautettu palvelualueilla.

Ukrainasta Vantaalle saapuneiden oppilaiden valmistavan opetuksen aloittamiseksi on perustettu 13 uutta valmistavan opetuksen ryhmää. Ryhmässä työskentelee opettaja sekä koulunkäyntiavustaja. Näitä kustannuksia ei ole ollut mukana perusopetuksen vuoden 2022 talousarviossa.

Varhaiskasvatuksessa on 32 lasta enemmän kuin vastaavana aikana edellisellä vuonna. Kunnallisissa päiväkodeissa lapsimäärä on kasvanut (+96), perhe- sekä ryhmäperhepäivähoidossa vähentynyt (-70). Yksityisen varhaiskasvatuksen lapsimäärä on samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin (+6). Kotihoidon tuella olevien lasten määrä on laskenut 315 lapsella.

Kaiken kaikkiaan varhaiskasvatusikäisten lasten määrä (10kk-6v.) on laskenut Vantaalla 442 lapsella edelliselle vuodelle verrattuna. Palvelujen peittävyys oli 83,1 % alkuvuonna 2022, joka on 2,5 % korkeampi kuin edellisen vuoden vastaavana aikana.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuudessa on edelleen suuria haasteita. Päiväkotien aukioloaikoja on jouduttu supistamaan 130 kertaa alkuvuonna. Avoimia varhaiskasvatuspalveluita on jouduttu myös sulkemaan usein. Länsimäen päiväkotitoiminta aloitti toimintansa 4.4.2022.

Lukioiden uuden opetussuunnitelman käyttöönottoa on jatkettu. Varian uuden strategian 2022-2025 keskeisimpiä toimenpiteitä ovat jatkuvan haun ja henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen prosessien uudistaminen asiakaslähtöisemmiksi ja selkeämmiksi sekä tiimimäisen toimintamallin rakentaminen. Kehittämistoimenpiteet on käynnistetty keväällä 2022 aikana. Varia tavoittelee opiskelijavuosien hallittua kasvua. Lisäksi valmistaudutaan Tuva-koulutuksen aloitukseen syksyllä 2022. Varia on mukana Vantaa-Keravan työllisyyden kuntakokeilussa.

Ruotsinkieliselle palvelualueelle palkataan uusi kehittäjäpäällikkö 1.8. lähtien. Uuden kehittäjäpäällikön myötä palvelualueen johtamisjärjestelmää päivitetään. Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen kasvatushenkilöstön vaje voi johtaa määräaikaisiin palveluverkkomuutoksiin syksyn aikana.

Ruotsinkielinen Tuva-koulutus (HUX-utbildning) järjestetään yhteistyössä Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Kirkkonummen ja Vantaan kuntien kanssa. Ammattioppilaitos Prakticum vastaa koulutuksen toteutuksesta. Praktikumin yhteistyö on keväällä 2022 tiivistynyt lukioiden kanssa. Lukiot valmistautuvat ottamaan vastaan Tuva-opiskelijoita, jotka haluavat kokeilla ja/tai suorittaa lukio-opintoja Tuva-koulutuksen aikana.

Ruotsinkielinen palvelualue vastaa kaupungin kaksikielisyyden koordinoinnista. Vantaan kaupungin kaksikielisyysohjelma päivitettiin tänä keväänä ja ohjelman toteutumisaika on 2022–2025. Ohjelman konkreettisia toimenpiteitä ja jalkauttamista tarkennetaan vielä tämän kevään aikana ja ohjelman toteutus alkaa syksyllä. Kaksikielisyysohjelman työn etenemisellä ei aikaisemmin ole ollut selkeää aikajanaa ja määräpäivää.

Talous- ja hallintopalveluissa on käynnistynyt kouluruokailun hiilineutraalisuutta ja osallisuutta tukeva Ympäristöministeriön rahoittama hanke.

Opiskeluholloissa 12 uutta kuraattoria aloitti työnsä 1.1.2022 sitovan mitoituksen tultua voimaan. Psykologien saatavuudessa on ollut edelleen suuria vaikeuksia vakanssien täyttöasteen ollessa 68 %. Kuraattorien ja psykologien osalta on tehty valmistelutyötä liittyen siirtymiseen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.